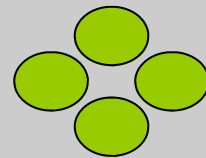

KrEUZE

rondzendbraif

of

www.kreuzekeuze.nl

NUMMER 3

oktober– november
2006

verhoalen
gedichten
verskes
nijs

Vrij rond te sturen noar elkenain dij t lezen wil.

KREUZE nummer 3
1ste joargang – oktober/november 2006

redaksie: Jan Blaauw (tekst);
 Henk de Weerd (opmaak)

redaksie-adres: Verl.Oosterweg 33
 9804 RD Noordhorn
 0594-503095

JanBlaauw@kreuzekeuze.nl
henkdeweerd@kreuzekeuze.nl

<u>INHOLD:</u>	BLADZIEDE:	
Veurblad		1
Inhold		2
Nij(s)		3
Haarstdag– Siet Bootsman		4
Optaikens– Giny Vonk		5
Koartjes – Jan Blaauw		6
Swarven zunder grenzen – Jan Blaauw		7
Actualiteit– George Petzinger		8
Mimicry– Henk de Weerd		9/10
Stekker deroet– Jan Blaauw		11
De kovvie bloezz– Harry Vrieze		12
Van oost noar west- Jan Blaauw		13
Lutje gedichten– Siet Bootsman Tiny Veldhuis		14
Dit is mien dag– Menno Wigman Vertoalen– Jan Blaauw		15
Gedichten– Tiny Veldhuis		16
Grunnegers as cult-toal– M Olle Bone		17

Al n poar weken is KREUZE ook te bekieken op onze webstee www.kreuzekeuze.nl
Henk Dikkema oet Stad het dat veur ons doan.
Hai kin der wat van! Kiek ook mor es op zien aigen webstee, www.vlinderskieken.nl
Meroakels schier !

Op de webstee binnen ook de veurege òfleverns te vinden.
 Krieg je hom mor nait te pakken?
 Kin wezen dat **flash player** nait installeerd is.
 Goa noar: http://www.adobe.com/shockwave/download/triggerpages_mmcom/flash.html
 en de computer regelt t veur joe.

Vrij rond te sturen; nait zo mor wat overnemen zunder toestemmen van schriefster/schriever!

Kreuz 4 komt oet rond de joarwizzeln.
Biedragen kin j'opsturen tot 27 december.
Wie binnen weer benijd !

NIJS

BEGUNSTEGERSBOUK 2006

Stichting t Grunneger Bouk het t begunstegersgeschenk 2006 oetbrocht. n Mooi bouk mit haarde kaft en das ook wat weerd! t Gait om verhoalen van **Wia Jager**: "Tiereghaid en aarmverdrait" De begunstegers van t Grunneger Bouk kriegen t geschenk toustuurd, omsunt. Nait allenneg 6 x in t joar "Toal en Taiken", ook nog n prachtbouk derbie!

Toal en Taiken is al mit de 24ste

joargang bezeq! (Zulfs op kassettebaand verkriegboar!)

Begunstegers betoalen elk joar n minimumbiedroage van € 20,00.

Aanmelden: Stationsstraat 11b, 9679 EA Scheemda en t telefoonnummer is 0597-591135.

k Zol t mor doun!

OLIPODRIGO

Meziekgroep **TÖRF** het n nije spaigelploat presentaaierd op 7 oktober jl. in Engelbert. "Olipodrigo" hait e. Grunneger folk mit invloeden oet Itoalië, Ierland en klezmer, n eerliekse "ratjetoe". Optredens van Törf binnen der ook: op 4 november in Finderwold, op 18 november in Zuudwolle en op 26 november in Paarkstad Veendam. Meer waiten? Kiek mor even op webstee www.torf.nl (gain stipkes, doar kin internet nait tegen!)

(Bron: Dagblad van het Noorden 4/10/2006)

WESSEL GANSFORTPRIES

Kees Visscher oet Veendam het de Wessel Gansfortpries kregen, mooi! Dij pries wordt elke twij joar oetlangd aan aine dij zok oetzunderlek verdainstelk moakt het veur t Grunnens en ook nog kwaliteit leverd het. Kees Visscher is wies mit de pries, mor is nait zo gerust op n zunnege toukomst veur de streektoalen. Schane, mor wie van Kreuze doun ons best om..... Nou ja, ie waiten ja wel wat wie mainen. Kees Visscher, felisiteerd! (Heb je nou "Appels in t paark" en/of "Martha" nog aaltied nait lezen??? Pas op, of wie sturen de Stichting Lezen op joe of!)

(Bron: Dagblad van het Noorden, 5/10/2006)

GB-PRIES veur dichter JAN GLAS

Pries van t Grunneger Bouk (ainmoal in de drij joar, t mout nait te gek worden) is toukend aan Jan Glas oet Stad, benoam veur "*De vangers van zomer*", beste "literaire productie" van leste drij joar. Jan Glas zien twaide bekronen, want as opwaarmer kreeg e eer al de jaarliekse **Freudenthalpries**, ook nait maal! Dij F-pries bestrikt t haile Nedersaksische terraain, n bult eer in kôrte tied veur Jan Glas. Volgens lu dij t waiten kinnen, schriff Jan "spannende en originele poëzie" woar n kop en n steert aan zit. Hai let "het vloeibare leven stollen". Doar binnen we in t Grunnegers knap stil van... **Jan, felisiteerd**, noamens Kreuze!

(Bron: Dagblad van het Noorden 20/09/2006)

GEERT

Sikkom elke week (swoensdags) ien streekblad "**Het Westerkwartier**"!!! (schreven deur Bé – wel's dat nou weer.?) Uutgever Banda ien Kollum.

HAARSTDAG

Zol dit leste dag wezen mit mooi noazummerweer? Op fiets vot liekt mie nait verkeerd tou. Beste zudewiend aan wolken te zain. Din goa k van stad oet noar Onnen, kieken hou ver of ik kom en veur wiend aan weerom. n Poar stroaten van hoes òf zai k n jongkerel lopen, zo donker as je ze zelden zain. Ivoorkustswaart zeg mor. Ik kiek te laang noar hom. Hai vangt mien blik en zegt: "Mammie".

t Klinkt wat kloagelk. Toch mout k lachen. Over scholler roup k nog wat. Rit begunt goud.

Ien Haren hol ik oostelk aan. Zo kom k op t grindpad noast zandweg. Doar binnen wel ais abbels dij je veur n poar cent mitnemen kinnen. Diskeer nait. Aan t end van weg noar Wodderhoezen lopt n nij fietspad aan diskant spoor richting Meerwieck mit n nogaal hoog brugke.

t Waait nuver heard dat k zai nait veul van gruinlaand en woddergebied.

Ik kom oet bie n stuk bos. Haarstkleuren komen loat van t joar.

k Vien n takje haaide. Pont voart nait meer en ik koers noar Kropswol en De Groeve. Wat n auto's ja. Ienainen bedenk ik dat t twijde dingsdag ien oktober is, dus Zuidloardermarkt. Kon wel even kieken. Zo verzaail k doar veur t eerst van mien leven. Wat n drokte, hai. Niks weerd mit fiets. Kermis, kroamkes mit nuim mor op en t is er. Aan t en van mirreg drij Zuidloarder bollen veur 8 euro. Wat mout k mit drij van dij dingen? k Perbaaier achterlaangs te komen en stap weer op. Dronken kerels waggeln over weg. Perden worden noar trailer brocht. Auto's rieden vot.

"Veurzichteg, moeke", ropt n man. Ain dij t goud mit mie veur het. Wat n dag. Ik stap òf, zet fiets hen en loop noar bakker. Op mien verzuik legt t wichtje n bol ien sniemesien, dut hom din ien twijen en pakt stukken apaart ien. "Dat was joe boeten nait lukt", zegt ze. Weer bie fiets wil k aigelk vot. k Roak verstrikt ien stroaderij. Twij olle heren van stand vertellen mie ien t Nederlands dat k vlak achter Sprookjes-hof zit. Ze roaden mie aan t fietspad noar Midloaren te nemen. Woar t wat rusteger is pak ik n plak krentstoet.

Op grode weg is n café. Doar neem k cappuccino op t terras. t Is ienmiddels haalf zes. Op hoes aan. Wiend dij mie weerom bloazen zol is liggen goan. Ien Onnen zai k n kist mit abbels aan kaant van weg, rooien en gruin. Veur niks mit te nemen. Ik roek aan n rooie. Zol t n zuide wezen? Boer komt er aan op trekker. Ik roup wat. Hai heurt t nait goud en zet motor oet. k Wies noar abbels en vraag: "Binnen t zuren of zuiten?"

"Wait k niks van".

"Bin je gain abbelman?"

"k Bin n pereman", zegt hai. Denk ik tenminsent te heuren.

"Bult perebomen ien hof?", vraag k hom.

"k Pin n peerdeman", zegt e mit n grijns van oor tot oor. Hai moakt mie aan t lachen. Der komt n vraauw aan op fiets.

"Wat is hier te doun", vragt ze vinneg. Zien echtgenote. Aan t zure gezichtje te zain het ze mit heur man ien gain tieden echt genoten, om de woorden van n noordelke conferencier te parafaseren. Hou heb k dat zegd? Boer start trekker en ridt vot. Om heur zachter te stemmen moak ik n proatje. Abbels blieken van buurman achteroet te wezen.

As k aan t leste stuk van raais begun vraag k mie òf: wat zol dat mensje docht hebben. Haar hai n waarme glans op zien gezicht dij zai nait meer te zain krigt? Was t zukswat? Wat beleef ik toch veul onnerwegens. t Wordt koller. Ik huver. Nog even flink deurtrappen, din ben k ter weer.

Siet Bootsman

Groningen, 22 oktober 2006.

Optaikens van 'n grootmoe

Dail drij

d Allereerste keer dat ons oldste ootjezegger heur nijgeboren zuske zag, was zie hailendaal befoezeld.

Zie von heur slim klaain moar wel hail laif en gaf heur votdoadelk doetjes.

Moar dou heur moeke t lutje potje vouden ging veraltereerde zie opins:

“Doe most mien moeke nait opeten !”

Aanschavven van n jonk doggie

t Is makkelker zegd as doan.
Doar komt nog hail wat bie kieken.
Wie hebben n hail pad oflopen om
Zo wied as nou te kommen.
Een jonkie van sikkom tien moanden bie
ons in hoes.

Aldereerst wat veur n oard mout dat
beessie hebben.
Dat wissen we aal laank.
Wie wollen weer n “teckel”, moar nou n
eerliekse.
Joe zollen zeggen binnen der den ook
nait eerlieksen ?
Joa, der binnen mishottjerd en zo aine
was de veurige teckel van ons.
t Was n roeghoarege en hai was broen
en dat was nait goud.
Dattig joar leden mos dizze oard zwaart
bovenop heur nikkenakke weden en n
lutje bedie broen onderom.
Nou wollen wie dus opnijs n
roeghoarige.
Der binnen ook laankhoarigen en
körtjoarigen te kriegen.

Wie wollen nait n aal te klaine hond.
Dij haiten bie dizze oard “standaard”.
Gain middelmoat, dij haiten
“estermantjes” (dwerger) en gain haile
lutjeke, dij haiten “knienen”, moar den
op sien Duuts “kaninchen”.
In dis tied maggen sie gelokkeg wel
broen weden of zölfs n zaandkleur heb-
ben.
Ook wel mooi heur !!!!!.
In t nustje dij wie vonden op t internet
was de moeke ons in aale moaten en
verschienen noar t zin
Wie kozen den ook aine dij t maiste op
heur leek en dat was n teefke.
Doarom ging onze keur nait oet noar
aine van de reutjes den dij wazzen
broen.
Zo is t kommen.
Ons nije hoesgenootje “Freule Florenti-
ne Fan De Buorkerij” (Floor(tje) is
n roeghoarege standaard teckel mit
zwaart en zaandkleurege hoaren.
Aigenwies as de donder en zie het altied
t leste woord.
Moar zo binnen teckels nou ainmal en
as ie doar nait tegenkennen den moi j
der nait aan begunnen.

Giny Vonk

KOARTJES

Vleden komt as n stroom koartjes
deur t bewustzaain gleden, vandoage
is zo mor vieftteg joar leden. Hoezen
bestoan sleupt, mïnsen leven dood.

k Herken kaarken van t geboortedörp,
zaarken op t kerkhof, toonzool van
vervörmde geschiedenis. Triesterghaaid
en rododendrons laangs pad en ree

van t onthold bliuen aalweg, mor
deur roeten van d'olle hoezen
zai ik onherkenboare gedoantes kend,
nait oet te duden zoaken herkenboar

op zuik noar n stee om zunder gekruus
kommende vieftteg joar stil te wezen.

*Jan Blaauw
oktober 2006*

SWARVEN ZUNDER **GRENZEN**

Op woensdagoavend 18 oktober bennen wij noar Stad west. Dat wil zeggen, Henk de Weerd en ik. Wij waren neugd. Ja, dat komt zo, wij hebben op kurzus zeten, op e begunnerskurzus Grunnegers. Ien Noordhörn, ien e Dörpsstee. Van jannewoarie tot allerwegens ien mei 2006. Wij hebben t volholden en onze kurzusleider ok. Jakob Loer hiet e. Diplomeerd. Druk boasje, ok met de geschiedenis van Auwerd. Jakob was der niet ien Stad, Klaas wel, Klaas Duursma. Dat moes ok wel, aans was t feest niet deurgoan. Klaas is n Wilpster en warkt ien e eulie, bij de Shell, of de NAM. Hij schriefft ok, as e tied het. En tied het e (nog) niet zoveul, ok n druk boasje en asmits moet e der even uut, en zien vrouw ok. Goan ze noar Ameland, of Nepal en eerdoags noar Vietnam, vijer weken, grenzen bestoan niet veur Klaas. Hij swarft de hiele wereld over. En doár schriefft e dan gedichten over, eerlike gedichten., gien riemseltjes zo as "Ik bin vot, stoefbij God", nee, mooi spul ien t West-Grunnegers. Hij doet dat al zien leven lang, sikkom zien leven lang. As kiend haar e dat al. En nou hebben ze bij "**de kleine Uil**" (woar de grode uuthangt? k Wiet t niet...) n prachteg boekje soamensteld met 34 gedichten, nou ja, 33½, die leste is n miniatuurke. "**Swarven zunder grenzen**" hiet t, ze hebben geliek. Op 18 oktober is t eerste boekje uutlangd ien e winkel van Gorderd Walter aan de Ebbingestroat ien Stad. Volle bak, mensen maank bouken. Doar het Frits Pleiter t eerste eksemploar kregen, hij was der slim wies met, hij glom! (Frits tikt al 25 joar Krödde, doar het Klaas n beste leer-mester aan had!) Twij kameroaden van Klaas waren ien e buurt, ze wollen hem niet allent loaten ien dizze zenentied. Ze hebben ok nog veurlezen, mooi man! Jan Glas en Melle Hielkema, knap e! Wij waren wel bliede dat we weer buten stonden, om reden we switten as n otter. Mor je moet der wat veur over hebben. Belang bij dat boekje van Klaas? (t is t weerd!)

Jan Blaauw

"Swarven zunder grenzen" Klaas Duursma

Uitg. de kleine Uil, 2006 ISBN 90 77487 34

4

€ 12,50

En t heurt vanzelfs ok ien e bibelteek, mor dat duurt nog even.

Uutbreidingsplan

*Ien de boerderij
stoan ze te koekeloeren
noar t nije gebeuren
op t land*

*Bouwvolk
parkeert de buskes
noast t bord
Te Koop*

*Jongelu
met n kiend
stoan onwenneg
te kieken*

*kriegen n hand
van die dikke kerel
ien t pak*

*De hand geboart
beschrift zichtboar
veur alle ogen
de nije horizon*

(blz.15)

Beleven

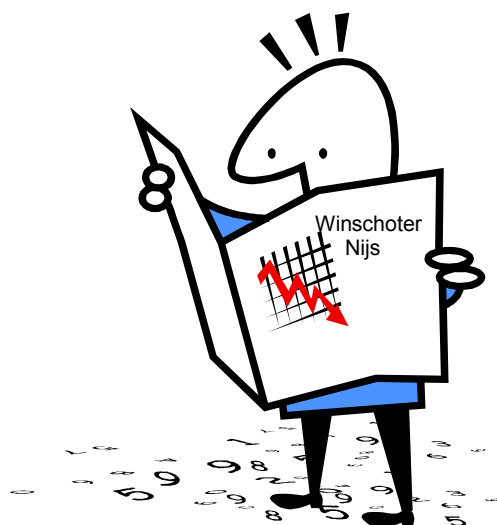
*Pien, drokte
regen
dwoalen
over minne wegen*

*Geuren, warmte
geluuden
liefde
ien t zuden*

*Kieken, herkennen
beleven
proeven
van t leven*

(blz.38)

GEORGE EN DE ACTUALITEIT

Twievel.

verkaizen komt aal dichterbie
moar woar mouten wie op stemmen,
partijen lieken aalmoal op mekoar
t wordt tied om of te remmen.

reclame-moakers roupen om t haardst
dat zai het beste waiten
hou toukomst veur ons deroet zain zel
wel wil der op heur schaiten?

de stoultjes-dans is al begonnen
partijen dij stoan weer te trappeln
zai geven mekoar der goud van langs
heur pannen op dak ais rappeln.

het is vermoakelk om te zain
t is net n stukje theoater
de brokken dij ze in de Koamer moaken
dij baargen ze op veur loater.

dij kriegen wie volgend joar op ons bord
deur t verhogen van de priesen
bieveurbeeld van t zaikenfonds
heb je t al in de smiezen?

het zuit smoakt ons dus toch wat zoer
ondanks nije verkaizen
veul te winnen is der nait
wel veul om te verlaizen.

zuik doarom mor joen aigen geluk
geniet moar van joen doagen
lach om dij domme poletiek
der binnen wel grotere ploagen.!!

Controle-gekte.

n bult mensen willen zekerhaid
willen alles controleren
doar vuilen ze zok din beter bie
zai willen t "onhail" keren

regeerns doun dit ook hail groag
t geft heur meer roemte om handen
of zollen ze t doun allain om macht
dat legt t volk aan banden

de gekste dingen worden controleerd
t is hoast nait te vatten
moar op n dag gait t verkeerd
din hangen we aan de latten.

dat daaier n "chip" hebben is bedould
om zaiktes veur te wezen
n "chip" in n pas het ook zien nut
toch mouten we t aargste vrezin.

as n "chip" wordt inbrocht veur t gemak
om touzicht uut te braaiden
din is al gauw t ende zuik
en goan wie noar de haaien

want n kabinetsbesloet
veur "vailighaid" van mensen
n "chip" te zetten in n baby-oor
dat kinnen we toch nait wensin

George Petzinger
Winschoot

Mimicry

Soms heb je van dij doagen...., den dou je dingen zunder der bie noa te denken.

Zunder te waiten woarom.

t Gebeurt gewoon.

t Binnen voak nait joen minste doagen.

Vandoag is zo'n dag.

k Bin in de auto stapt en op weg richting Stad, nait over Vraisestroatweg, de körtste weg, mor deur Auwerd, bie t kenoal langs, op Dorkwerd aan.

En nou rie k hier op Dorkwerderweg, zo mor, zunder doel. Wat n meroakels fijn gevuil !

Paulusmoa het ons vandoag nog n stroaltje zun beloofd, mor eerstetied doun de grieze wolken boven mie nog heur uuterste bèst om hom veur gek te zetten.

De schoapen in t gruinjaand moaken zuk der nait drok over. Dij hebben allènt mor oog veur t gras.

As ik de omtrekken van Dorkwerd zai, goa k wat langzoamer rieden. Mooi uitzicht, zo'n wierde in t vlakke laand !

Huuzen verstoppt tussen de bomen.., nait laank meer, de bloodern begunnen al te verkleuren en d'eersten dwarreln al noar beneden. t Torentje stekt kop der al boven uut. Bie t dörp aankommen, zet ik de auto aan de kaant. Dat kin mooi tussen de bordjes mit "Dorkwerd", de eerste zunder, de twijde mit streep deur de noam.

Twij bordjes is aiglieks teveul, mor ja, hou mout je hier aans viefteg rieden. Tussen twij punten kin dat, mor op ain punt?

t Liekt mie nait meugelk. k Laag in miezulf om zo'n idiote gedachte.

k Stap uut veur n groot landhuus. Tussen gemetselde poalen n iesdern hek, doarachter n klinkerpad noar de veurdeur. Op de braivenbus huusnummer 2, Volsloagen overbodeg hier !

Gain mins te zain of te heuren, allènt de auto op t haim verroadt de aanwezigheid. Wat n rust ! Minsen uut stad zollen ter be-naauwd van kriegen.

k Loop langs de weg, links om de wierde en doar over n smaal zandpad noar de kerk. Verstoppt tussen de stroeken ontdek ik n pad noar n olle boerderij, òfsloten deur n hek dij deur de joaren de kleur van d'omgeven aannomen het.

Achter t hek n bordje mit "Wacht u voor de...." De rest is nait meer te lezen, mor kin k wel roaden. Gain geblaf....

Zo'n old bordje mout d hond ook wel overleefd hebben !

Langs de grafzaarken kom ik bie de kerk.

Olle stainen, mor ook nijen.

Woarom verboast mie dat?

Den vaalt mien oog op de tekst van ain van de zaarken: "geboren te Dorkwerd 1924, overleden in Tiel 2005".

Ik stel mie t zo veur... Joaren en joaren op zuik noart t haart dat hier achterbleven is. En as je t den weervonden hebben, klopt t nait meer.

k Loop om de kerk langs n huuske woar blikboar wat vertimmerd worden mout.

n Man zegt vrundelk: "Goidag ". Eerste mins dij k hier tegen kom!

Den kom ik langs n wat nijer gebaauw.

Op de deur staait: "Hervormde Gemeente van het wierdedorp Dorkwerd". Ik kiek even deur de roamen noar binnen:... Toavels en stoulen, meer stoulen as minsen in Dorkwerd, liekt mie.

Op mien gemak kaaier ik weer noar mien auto. De schoapen langs de sloot doun even de kop omhoog en kiekken mie aan mit n filosofische blik in d'ogen. Of kiek ik nou in d'spaigel ?

k Stap weer in en rie langzaam wieder.

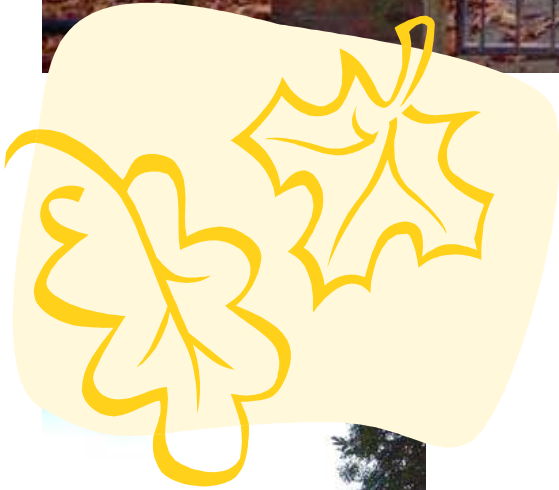
Veur mie al d'eerste huuzen van n nijbaauwstad. Riegen huuzen langs rechte braide sloten. "**Landelijk wonen aan het water**". Ik kiek nog even achterom. Dorkwerd is al weer wegekropen tussen de bomen. In de lucht pebaaiern kiewieten en sprutters soam ain grote wolk te vörmen. Zie kriegen t mor nait veurmekoar. Mor op de wierde is t stil, t dörp wil nait opvalen, t holdt d oadem in en vertraauwt op zien schutkleur.

Den inains vlaig ik sikkom mit d'kop tegen t dak aan. k Schrik mie n ongeluk !..... d' Eerste drumpel van Stad.

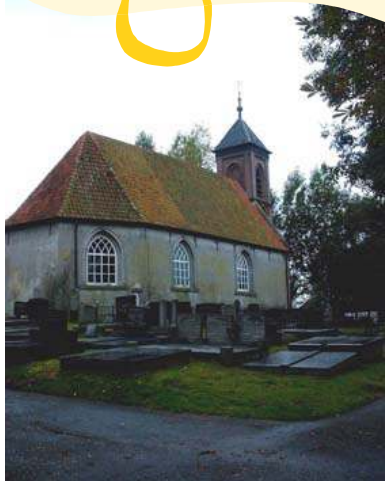
*Henk de Weerd
oktober 2006*

Foto: Henk de Weerd

Dorkwerd

STEKKER DEROET!

Daarde ofleveren van Terry Rist, fantastische 007, gehaaim as n agent mor wezen kin. Standploats nog aaltied Noordhörn, al lopt e doar nait mit te koop, levert niks op ja. Terry vindt nogal wat hoaken en ogen op zien pad, mor t kontakt mit zien boas Ongkool, aargenswoar in n bunker, trekt hom der deur. Of hoalen ze hom der deur? Nou ja....

Terry Rist is nait veur ain gat te vangen. Hai kikt ook wel oet, moakt aaltied meer goaten om aandern in toeze te brengen. Van Ongkool oet de Sentroale het e n opdracht kregen, stait aan de binnenkaante van t pak Brinta dat e eerguster bie C1111 kocht het: *“Goa noar t vrougere station in Zuud, goa nait laangs AF, krigst gain doezend euro’s. Noa aankomst stekker deroet hoalen, inpakken en wegwezen!”*

Terry zugt hier gain gat in, nee, hier zellen ze hom nait te pakken kriegen. Hai schut noar boven (je kinnen nooit waiten), klaidt zok om, smeert n haalf fleske gel in zien hoar en trekt zien puntstevens aan, kregen van de moaker van ain van d’eerste Bondfilms. As je op n knopke drukken aan de binnenkaante, komt der n vliemschaarp meske oet de hak. Onwis of t nou nog zo is, bie hom in schure is t zo nat as wat. Op pad! Op zien opoefietse kart Terry brogge over en sjeest over de Gastbulten noar de Stationsstroate, hai haar sikkom n Mercedes 160D scheidt. Over de parkeerplotse ridt e zunder op te valen laangs t gebaauw, dut even zien baauwlaampe aan dij e op pakjedroager monteerd het. In n flits zugt e dat t kepotte roam moakt is, deuren vergrundeld binnen en veurzain van plakploatsjes: “Verboden veur Inbrekers, wel din ook!” Hoal doar din mor ains de stekker oet! Hailemoal achteraan in de fietsenstallen zet Terry zien opoefietse zo hin dat e votdoadelk der vandeur kin, mocht de nood aan de man kommen. (Hai zet m wel op slöt, dat mout ja, mor loat t sleudeltje veur de wizzegheid in t dubbelesafetyslöt zitten, (handeg...) Rol van overjoarege punker mit gelkoeve is hom op t lief schreven! (Of en tou mout e even spieken, maauwhemd omhoog, hai kin mor slecht onthouden) t Is aibels rusteg, gain traain te heuren om kwart veur drije, duuster as de nacht, allent aan overkaante zitten nog n stuk of wat kollegoapunkers mit mekoar te flikflooiën,

loat ze mor.

Terry hoalt zien minitrapke oet de buutse, dut der even wat spije op, t trapke wordt binnen 20 tellen n eerliexse trap dij e tegen de mure zet aan de zuudkaante. As n oape (nou ja, beetje overdreven, hai haar ja nooit meer as n vieve op gimmestiek) klimt e op t dak, dut t loek open en kikt in t schaive gezicht van 013: Pait Donders (elkenain nuimt hom Pait Kinstmienait) dij hom n pakje toulant.

“Kiek, hier zit de stekker in, k heb hom al inpakt, nou allent nog wegwezen! Mor denk derom: kinst mie nait!” Terry as n speer der vandeur, vlogt weerom, zien minitrapke mout mit, is n duur ding, aans begunt Ongkool weer over geld over de balk smieten en doar wil hai niks mit van doun hebben. As e bie de fietsenstallen oet zien doppen kikt, valen schellen hom van d’ogen. Drij van dij punkers rieden krekt vot op ziën opoefietse, vaaierde lopt der achteraan te poesten.

Terry duurt nait te roupen en te reren, din moak je sloapende honden wakker, heb je de poppen aan t daansen en in t duuster is doar niks aan. Mit Pait zien pakje en koeve nog aal liekoet de locht in, lopt e achter t kwartet raddraaiers aan. Ekkels knisteren onder zien vouten, n kestanje vlogt stoefbie zien kop laangs. Terry hoalt zien opoefietsofstandbedainen oet zien binnenbuuts, toetst code XL3 in en drokt op “Goan!” Baaide baanden lopen sissend leeg, bonkebonkebonk is t reseltoat en gevluik van de dwarsboomde jonken. Terry zugt nog krekt dat de fiets mit n swoai in de gracht sodemierterd wordt. Hai wacht even tot t spul vot is en rust weerom. Din drokt e op t knopke “terog!” en zugt hail langzaam mor hail wis de opoefietse oet t wotter noar de baarm schoeven, doar mout e eerst even oetleken. Zulfs de baauwlaampe dut t nog. Terry esemmest noar Ongkool: “Stekker deroet, inpakt en wegwest. En nou?” Ding piept. Ongkool: “WOAR BLIFT DE KNAL?”

Jan Blaauw

De kofvée-bloezz.

Refrein :

*k Heb zin aan kofvée
k Heb zin aan kofvée
Kofvée git as rout,
Kofvée glinne goud
k Heb zin aan kofvée
O jèh, k heb aibels zin aan kofvée.*

Ik bin voak op kerwaai
En knooi mie den verröt.
Het swait dat lopt mie òf
En k heb een dreuge ströt.
Den smacht ik noar de kofvée,
O jèh, ik smacht noar kofvée.

Komt de tied van t schoften
Den stoef ik noar de mat
En griep zo snel as t gait
Noar t swaarte nat
Want ik wil kofvée
O jèh, ik wil de kofvée

Refrein

Is t waark om vief uur doan
Dut t haile lief mie zeer.
Kroep stindood achter t stuur
En stört mie in t verkeer.
Want ik roek kofvée,
O jèh, ik roek de kofvée

Ik trap hom goud op t steert
Of duvel op mie jagt.
Knoeter noar mien kwint
Woar de kofvèepot mie wacht.
Want ik snoef kofvée
O jèh, ik snoef de kofvée

Refrein

Ik vlaig de deure in
Schop de stevels oet.
Op hozevöddels stoef ik
Noar de kofvietoet.
Want ik vuil kofvée
O jèh, ik vuil de kofvée

Den slurp ik t swaarte gold
Mit d ogen op haalf zeuven.
k Stoa stramoet van genot
kin t sikkom nait geleuven.
Want ik pruif kofvée
O jèh - t is der den toch nog van
kommen - ik pruif de kofvée.

Refrein

Harry Vrieze
Ol- Pekel

OPROUP

Wel wil en kin meziek schrieven bie dizze
KOVVIE-BLOEZZ van Harry Vrieze
(bekend in hail Pekel en omstreken).???

De tekst ligt dunkt ons lekker in t geheur, doar
mout toch wat van te moaken wezen!
(Mor ja, wie binnen zulf schane genog muzikoale
analfabeten....)

Oetdoagen?

Moak der wat van!

Insturen noar ain van de Kreuze-adressen, wie
binnen benijd!

VAN OOST NOAR WEST En sums weerom (2)

Op e kweekschool ien Winschoot leerde je veul, en veul ok niet. t Was niet aans en t zol ok niet aans worden. t Vak van schoolmeester ? Dat leer je ien e scholen en doar kwam je niet zoveul, al zaten we destieds wel opscheept met de noam: hospitanten. Bordtaiken bij meester Jansen aan d'Omsniedenskenoal, elke week mor weer. Lag me niet zo.... Kieken hoe de fiets van t hoofd wer schoonpoetst deur n poar kiender uut de zesde klas. Keureg, jonges! Ien Pekel, op de Feiko Clockschool, haren ze liever niet dat we ien e klas kwamen en kovvie drinken, dat deden w'ok apaart. Apaart..... (k Heb nog nooit zo veul over brommers heurd as toen op die school, van twij aandre hospitanten die allent mor proaten deden over Zündapp en Puch...) Kloaverjazzen was vaste prik op e kweek, pauzes liepen miest uut, leroaren vlogen mekoar ien e hoaren over de Mammoet, wat n tied!

Ien Zuudhörn, ien november 1967, gong'k met veul zin aan de slag, klas 3. Prachtkiender! (Zeg ik nou, mor toen ok!) Hansje Langendiek met zien grode ogen, Henkie Drenth die ien e eerste week votdoadelk de potloodslieper valen liet, stuk. Aan diggeln. "Geeft niks, ongelukje!" De hiele klas siekte, van opluchten. Ik kon niet meer stuk. Allewel, niet meer stuk.... Ien t twijde joar lag ik n poar moand ien t ziekenhuus ien Hoogeveen, aan gewichten, hernia. Mevrouw List kwam nog n moal op bezeuk, met Frans en met de twijling. Toen k weerom was op school, kreeg'k onder uut e zak van meester Wibbens, over t schrift van ien van e kiender die van elke bladzij n kunstwaark moakte. Mien vervanger, ol meester Bolhuus, dikendunschriever van geboorte, haar kloagd. Ok zo wat heurde derbij.

Wat nije dingen uutperberen, waarken met de bandrecorder, ok met groepslezen, gedichten veuroagen. Proaten over t voetballen, de Europa Cup, Ajax en Feijenoord, voetbalploatjes

verzoameln, ik nog veul fanatieker as Johan Teuben of Reinjan Mulder. Loater ok toneelstukjes doen, programmoa's ien mekoar zetten, nog mooier as kiender dat zelf deden. Talent meer as genoeg.

Bietje lewaaieg was t bij mij wel, dunkt me, destieds nog wat vrumd. Mor ja, k haar male herinnerns aan de tucht die ik zelf metmoakte op e legere school ien Midwol, dat wol en zol ik aans doen. Oardriekskunde.... "Noem eens wat produkten uit het Westland?" Gien probleem veur de miesten. Marjan Veldhuis stak ok heur vinger op: "Stamppot mous, meester!"

Ik kon ien t aalgemien goed handen met Wibbens. Ienmoal in die vijf Zuudhörner joaren wer de beste man ziek, kon niet noar school. Ik ien zien zesde klas..... Vijer doagen, elke mörgen instruksies hoalen, alle dagprogrammoa's lagen al joaren vast. Op de menuut of! Niks veur mij, al dee'k mien uterste best. k Zal nooit vergeten dat ik op die dönderdagnommedag niet toekomen ben aan e les over "de mol"..... Pleindiensten? Nee, Wibbens haar aaltied dienst, en wij dus ok, al viel t ien t begun niet met bij hem ien e pas te blieden. k Zie nog zien wappernde jaspanden, zien hoed, zien gesputter en grode snelle stappen as ien van e kiender niet om liek wol. Schup ien e kont kon e kriegen!

Toal veraanderde ok, aal meer ABN, aal minder Grunnegers. Loater ien Noordhörn was t eerst nog aansom, mor das n aander verhoal. Loater!

Jan Blaauw

LUTJE GEDICHTEN

Limericks

n Kerel oet Westernij-
laand
wol n dag met zien wichtje
noar t strand.
Zai mouken raais mit
boot,
lagen ien zun, haildaal
bloot
en binnen dou vrezelk
verbraand

De vraauw van ol smid ien
Suksmoezen
Wol hail geern een keer nog
verhoezen.
Ze haar t doar hailemoal
had,
wol wat dichter bie
Stad.
Mor hai zee: doe mos nait zo
zoezen.

Siet Bootsman

HAIKU

Op vrozen riggels
pebaaiert n traain t perron
noast hom te kriegem

Dook ien oktober
nemt leste traain noar Stad tou
tougeliëks mit mie.

Mien boukenkaast zit
mit zesentwinneg ledders
aan kop tou vol doan.

Tiny Veldhuis

KWATRIEN**TIED**

Der is gain weg weerom ien tied
ik kin allinneg mor noar loader
en kommen leste doagen noader
din gaat mien tied mit mie aan zied.

Tiny Veldhuis

DIT IS MIEN DAG

Vanmörgens wer ik wakker in n dreum
van aine dij in n hoed van vlaais woont.

Ik kon der nait vandeur, k was gain Tsjwang Tse
dij dreumd haar dat e n vlinder was

en zok bie vummerdaglicht ofvroug of hai,
Tsjwang Tse, dreumd haar n vlinder te wezen

of dat de vlinder dreumde as Tsjwang Tse
wakker te worden, nee, ik was n mins,

n toai geroamte mit twijendatteg tanden,
twij handen en n troagisch intellekt

dat mit baangehaid veur klokken opscheept zat.
Mor langzaam, sikkom haileg, ston ik op,

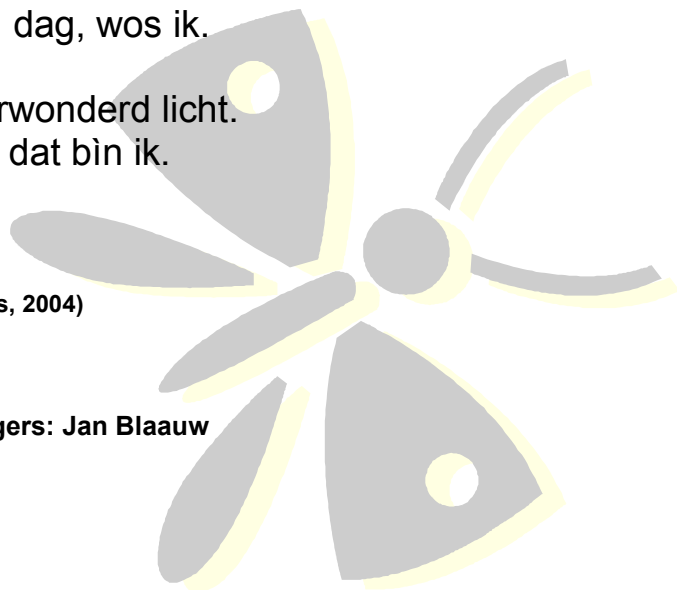
gaf mien gezichte n haand en ritste mien
gedachten dicht. Dit is mien dag, wos ik.

Hier lonkt n spaigel noar verwonderd licht.
Doar brekt n vlinder oet. En dat bin ik.

MENNO WIGMAN

(Uit: Dit is mijn dag, 2^e druk, Prometheus, 2004)

Vertoalen vanoet t ABN in t Grunnegers: Jan Blaauw

Gedichten
 Tiny Veldhuis
 Steem

OL BOOM TE TIED OET KOMMEN?

Zien haarsklaid laag ronnom ien gollen kleuren
 laanszied bie Stemer kerk en raand van gracht
 dou kwam oktoberstörn mit volle kracht
 gestin kons iezelk haard om hoes hin heuren

wol wilde wiend wilg over kerkhof sleuren
 op zundagmirreg wer slim onverwacht
 ol boom vermorzeld heurdes jammerklacht
 brook levenstak der òf zols hom nait beuren

verropt verhinneweerd ston stam te treuren
 von gain verschoel zuls zunner bloarenvracht
 meschain mout noa ain laange winterwacht
 hai t leven din aan ollerdom verbeuren

tot ankom veujoar kin n bult gebeuren
 mor aiveg is e schonnen deur t verscheuren.

DOE

Doe hes noar mien
 woorden lusterd
 mor wols heur nait verstoan

as n zaachte wiend
 kwammen ze op die tou
 hes heur nait begrepen

ik mouk der n störn van
 kons mie nait heuren deur
 t geweld?

no is wiend liggen goan
 stil zunner woorden
 stil...

*Dit gedicht stoat ien:
 "Hou wil t kinnen" gedachten ien n deuske.*

GRUNNEGERS AS CULT-TOAL. OF KUL-TOAL?

Traauwe lezers van Kreuze, en dat worden der aal meer, waiten wel hou ik tegen streektoal aankiek. De stee, waar ons Grunnegers recht op het, wordt ondermiend en as we nait oppazen, blift der alleneg mor n slap oftrefsel over. Vrouger, mien jong, zegt opa din, vrouger, dou wer der nog Grunnegers proát en van proat kwam proat, mor das west, vleden tied..... As t zo deurgait teminnent. Hou of k doar zo bie kom?

Haalf oktober wer “Swarven zunder grenzen” deupt, atoomgeleerde Frits Pleiter kreeg t eerste boukje in de boukwinkel van Godert Walter in Stad. Niks mis mit, en mooi veur schriever Klaas Duursma en benoam ook veur t Westerkwartiers, want doar is verlet om. Mooi ook veur de stroom volk nuigd op 18 oktober doar aan Ebbingestroat. Mor din begunt t. Welkomstproatje van Elze ter Harkel noamens Godert Walter in t ABN. Vrundelke man dij Elze, nait zo vertraauwd mit t Grunnegers, het gain kurzus volgd, tou din mor. Mor din... Komt de oetgever aan t woord, Coen Peppelenbos as ik t goud heurd heb, k wor wat doof en nait allain Oost-Indisch. Mooie sprekert, mor aal weer in t ABN. Oetgever is grootsk op de “schrijver Klaas Duursma” dij best wat minder Grunnegs wezen mag, wat minder schieterg, kom op, borst veuroet, as ik t goud vertoal oet t ABN. Klaas komt din aan de beurt en verdold, hai prat ook ABN. n Hail verhoal, want d’infoatsie in t Ollands is veul staarker as in t Grunnegers. En din langt Klaas t boukje oet aan Frits Pleiter en staarvenswoar:

atoomgeleerde (veur de belasting) Frits holdt zien proatje ook in t ABN..... Kreeg t aal waarmer en waarmer, mien spatoaders begonnen te maaljoagen

en mien trommelvliezen ruiken glad van streek. Swaiten, dokter! Aaaaah, ”t beest van het Westerkwartier” komt opdroaven, Melle Hielkema en dij dragt veur ien t Grunnens, ien t West-Grunnens, gelukkeg, t bestait nog. En prieszenverzoameloar Jan Glas dut doar nog wat schepkes bie, mien oren flappern nait zo slim meer. t Enne is weer n ABN-akkoord, vot din mor. Nee, eerst nog even boukje kopen en taiken loaten deur Klaas. De nijbakken kleineUilschriever het der mor drok mit, hai maggelt der op lös. In t Grunnegers, t West-Grunnens, pak van mien haart.

Boeten is t in elks geval nait meer zo tropisch, mien rechterbain dut t ook weer. Nee, netwaarken, doar bin k gain ster in, benoam nait as t zo hait is, en vol.

Wat stekt mie nou aiglieks zo? Dat de flaptekst op achterkaante van t boukje ook al in t Nederlands is? Joa, dat ook. Dat de oetgever trots is op zien “Groningstalige literatuur”? Och.... Dat der sikkom net zo veul ABN proat wordt as Grunnens? n Vraauw zok as schriefster van t Grunnens presenteert, in t Nederlands, aal mor deur? De streektoal wordt op dizze menaaijer degradeerd tot n cult-toal, wat zeg ik, n kul-toal. n Dooie taal, mooi veur wat maaldounderij n poar moal in t joar, glas wien derbie, “performance” van Glas & Co, zo te heuren ook de smoor in, a bah, n schiethoeske.....

t Grunnegers is n prachtege streektoal, veuraal as spreektoal. As dat nait meer aan bod komt, as t Grunnegers allent nog in-te-res-sant is op pepier, glieden we apmoal mit n duvelse gang d’ofgrond in. Kinnen we nog n pooske kloagen goan, in t Nederlands, dat t zo jammer is, t was zo mooi ja.....

M.Olle Bone